

Γενικά Χαρακτηριστικά

Το δάσος Σταυροβουνίου, έκτασης 19 περίπου τετραγωνικών χιλιομέτρων (1909 ha), είναι κρατικό δάσος και διαχειριστικά υπάγεται στη Δασική Περιφέρεια Λευκωσίας, Λάρνακας, Αμμοχώστου. Αποτελεί τη μεγαλύτερη συμπαγή κρατική δασική έκταση μεταξύ των πόλεων Λευκωσίας και Λάρνακας. Βρίσκεται στο ανατολικότερο τμήμα της οροσειράς Τροόδους και εντοπίζεται σε απόσταση 14 km βορειοδυτικά της Λάρνακας και 24 km νότια της Λευκωσίας. Στο κέντρο του βρίσκεται ο συμπαγής όγκος του δάσους Σταυροβουνίου με ψηλότερη κορυφή αυτήν του Μοναστηριού Σταυροβουνίου, που έχει απότομες πλαγιές και υψόμετρο 688 m. Η υπόλοιπη έκταση εναλλάσσεται από πεδινές εκτάσεις και λοφώδεις εξάρσεις με ελάχιστο υψόμετρο τα 160 m.

Κλίμα

Το κλίμα της περιοχής είναι μεσογειακό με θερμά και ξηρά καλοκαίρια από τον Μάιο μέχρι τα μέσα Οκτωβρίου και ήπιους χειμώνες. Η μέση ετήσια βροχόπτωση φτάνει τα 500 mm και η μέση ετήσια θερμοκρασία είναι 18,5 °C. Οι μέγιστες θερμοκρασίες παρουσιάζονται κατά τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο και ξεπερνούν τους 39 °C και οι ελάχιστες θερμοκρασίες παρουσιάζονται κατά τους μήνες Ιανουάριο και Δεκέμβριο με -1 °C. Οι παγετοί είναι σπάνιοι και παρουσιάζονται 2 - 5 ημέρες κατά την περίοδο Δεκεμβρίου - Μαρτίου. Οι βροχές κατά τους καλοκαιρινούς μήνες είναι εξαιρετικά σπάνιες και δεν ξεπερνούν τα 2 mm.

Γεωλογία

Η γεωλογία του δάσους Σταυροβουνίου παρουσιάζει ιδιαίτερο επιστημονικό ενδιαφέρον. Στην περιοχή του δάσους συναντώνται πετρώματα της ανατολικής επέκτασης της οφιολιθικής ακολουθίας του Τροόδους.

Τα πετρώματα που καλύπτουν την περιοχή εμπίπτουν σε δύο βασικές κατηγορίες:

- Τα φλεβικά πετρώματα της ομάδας Διαβάση, που καλύπτουν τη μεγαλύτερη έκταση του δάσους.
- Τα ηφαιστειακά πετρώματα του Ορίζοντα Βάσης, που καταλαμβάνουν το νοτιοδυτικό τμήμα του δάσους.

Δασική βλάστηση - Χλωρίδα

Στο δάσος Σταυροβουνίου υπάρχουν πάνω από 200 είδη αυτοφυών φυτών, από τα οποία τα 22 είναι ενδημικά είδη. Υπάρχουν, επίσης, 12 είδη ορχιδέων, καθώς και το φυτό (*Euphorbia hierosolymitana*). Το σπάνιο αυτό φυτό, που περιλαμβάνεται στο Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδας της Κύπρου, φυτρώνει σε μικρούς πληθυσμούς στους πρόποδες του δάσους Σταυροβουνίου, καθώς και στο δάσος Λεμεσού.

Τα κυριότερα είδη δέντρων και θάμνων που συνθέτουν τη βλάστηση της περιοχής είναι η τραχεία πεύκη (*Pinus brutia*), η ήμερη πεύκη (*Pinus pinea*), η αγριελιά (*Olea europaea*), η χαρουπιά (*Ceratonia siliqua*), η σχινιά (*Pistacia lentiscus*), η τρεμιθιά (*Pistacia terebinthus*), η ξισταρκά (*Cistus creticus*), η σπατζιά (*Salvia fruticosa*) και το θυμάρι (*Thymus capitatus*).

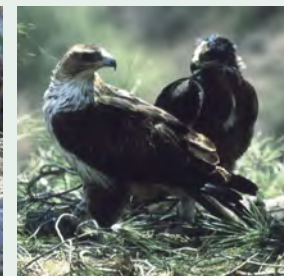
Δάσος Σταυροβουνίου

Μοναστήρι Σταυροβουνίου

Euphorbia hierosolymitana

Περδικοσιάχινο

Μυροφόρα

Το πευκοδάσος είναι το κυρίαρχο οικοσύστημα της περιοχής. Ένα μεγάλο μέρος του δάσους καταστράφηκε από διαδοχικές πυρκαγιές. Η περιοχή όμως αναδασώθηκε με την κατασκευή αναβαθμίδων κατά μήκος των ισούψων καμπυλών. Τα κυριότερα είδη που χρησιμοποιήθηκαν είναι η τραχεία πεύκη, η ήμερη πεύκη και το κυπαρίσσι. Στον υποόροφο του δάσους κυριαρχούν η αγριελιά, η χαρουπιά, το ρασιήν, η ξισταρκά και η μυροφόρα.

Στους μη διαταραγμένους χώρους και μεταξύ των αναβαθμίδων αναπτύσσεται φρυγανώδης βλάστηση με μεγάλη ποικιλία και οικολογική σημασία. Στις βραχώδεις και απόκρημνες περιοχές αναπτύσσεται χαμοφυτική βλάστηση.

Πανίδα

Η πανίδα του δάσους Σταυροβουνίου παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον και ιδιαίτερη οικολογική σημασία. Συναντώνται 11 είδη θηλαστικών με κυρίαρχα είδη τον λαγό και την αλεπού. Μέχρι στιγμής έχουν εντοπιστεί 53 είδη πτηνών από τα οποία τα 25 συναντώνται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, τα 19 είναι μεταναστευτικά και συναντώνται κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου, από τις αρχές της άνοιξης μέχρι τις αρχές του φθινοπώρου και τα εννέα διαχειμάζουν στην περιοχή.

Τα σπουδαιότερα πτηνά της περιοχής με ιδιαίτερο οικολογικό ενδιαφέρον είναι το προστατευόμενο περδικοσιάχινο (*Aquila fasciata*) και τα ενδημικά σκαλιφούρτα (*Oenanthe cyprica*), ο κυπριακός τσιροβάκος ή τρυπομάζης (*Sylvia melanothorax*) και το θουπί (*Otus scops cypricus*). Τα πιο κοινά πτηνά της περιοχής είναι η πέρδικα (*Alectoris chukar*), η φάσσα (*Columba palumbus*), το τρυγόνι (*Streptopelia turtur*) και η τσίχλα (*Turdus philomelos*). Επίσης, συναντώνται 17 είδη ερπετών από τα οποία τα 11 ανήκουν στις σαύρες και τα έξι στα φίδια.

Πολιτιστικά στοιχεία

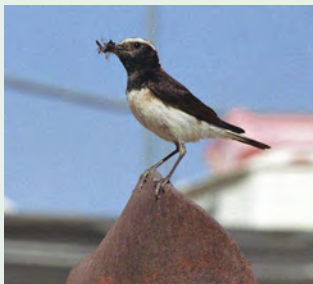
Στο κέντρο του δάσους βρίσκεται ο συμπαγής όγκος του δάσους Σταυροβουνίου με το Μοναστήρι του Σταυροβουνίου να δεσπόζει στην ψηλότερη κορυφή του, σε υψόμετρο 688m. Σύμφωνα με την παράδοση, το Μοναστήρι ιδρύθηκε το 326 μ.Χ. κατά τη μετάβαση της Αγίας Ελένης από την Παλαιστίνη στην Κωνσταντινούπολη. Η Μονή, η οποία πανηγυρίζει στις 14 Σεπτεμβρίου και την Κυριακή της Σταυροπροσκύνησης, σήμερα τηρεί το άβατο για τις γυναίκες. Άβατο, εκτός της Κυριακής, τηρείται, επίσης, και στο Μετόχιο της Αγίας Βαρβάρας, που βρίσκεται στους πρόποδες του βουνού.

Διοίκηση - Διαχείριση

Το δάσος Σταυροβουνίου αποτελεί μέρος της Δασικής Περιφέρειας Λευκωσίας, Λάρνακας, Αμμοχώστου. Η διοίκηση και διαχείριση του δάσους, που είναι αρμοδιότητα του Τμήματος Δασών του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, γίνεται από τον Δασικό Σταθμό Κόρνου, ο οποίος επανδρώνεται με δασικούς υπαλλήλους, δασοπυροσβέστες και δασεργάτες. Οι κυριότερες δασικές εργασίες αφορούν στην προστασία του δάσους από πυρκαγιές, στη συντήρηση των μονοπατιών μελέτης της φύσης, του οδικού δικτύου και των αντιπυρικών λωρίδων, στη διαχείριση και περιποίηση των οικοσυστημάτων και συστάδων, και στην προστασία και διατήρηση της άγριας ζωής.

Τριποράσις

Σκαλιφούρτα

Δασική Αναψυχή

Οι διευκολύνσεις δασικής αναψυχής περιλαμβάνουν τα ακόλουθα μονοπάτια μελέτης της φύσης:

Μονοπάτι Αγία Βαρβάρα – Σταυροβούνι – Σταυρόπευκος – Ασπράδι. Είναι γραμμικό, παρουσιάζει εξαιρετική θέα προς τη Μεσαορία, Λάρνακα και Λευκωσία. Έχει μήκος 3 km και βαθμό δυσκολίας 2.

Μονοπάτι Σταυροβούνι – Αγγλισίδες. Είναι γραμμικό, παρουσιάζει εξαιρετική θέα προς την περιοχή Λάρνακας, έχει μήκος 2,5 km και βαθμό δυσκολίας 1.

Μονοπάτι Σταυροβούνι – Ορόσημο 26. Είναι γραμμικό παρουσιάζει εξαιρετική θέα στη δυτική πλευρά της πόλης της Λάρνακας και την ανατολική πλευρά της Μονής Σταυροβουνίου. Έχει μήκος 1,5 km και βαθμό δυσκολίας 2.

Ευρωπαϊκό μονοπάτι E4. Διέρχεται από το δάσος Σταυροβουνίου. Το πρώτο τμήμα του ξεκινάει από το χωριό Κλαυδιά και καταλήγει στο πάρκο Δελίκηπου, διασχίζοντας το δάσος Σταυροβουνίου.

Επειδή στο δάσος Σταυροβουνίου δεν υπάρχει εκδρομικός χώρος, οι επισκέπτες μπορούν να εξυπηρετηθούν από τον εκδρομικό χώρο Κόρνου, χωρητικότητας 800 ατόμων, που βρίσκεται στα δυτικά σύνορα του δάσους.

Βαθμοί δυσκολίας

1	2	3
εύκολο	μέτριο	δύσκολο

Κανόνες Συμπεριφοράς Επισκέπτη

- ▶ Μην ανάβετε φωτιά σε οποιοδήποτε σημείο του δάσους και για οποιοδήποτε λόγο.
- ▶ Αν δείτε φωτιά ή καπνό μέσα ή κοντά στο δάσος τηλεφωνήστε αμέσως στο 1407.
- ▶ Αποφεύγετε να καπνίζετε ή να τρώτε όταν περπατάτε στα μονοπάτια μελέτης της φύσης.

Επίσης,

- ▶ Μην παρενοχλείτε την άγρια ζωή. Μην κόβετε κλαδιά δέντρων ή θάμνων, μην ξεριζώνετε φυτά και μη χαράσσετε τους φλοιούς των δέντρων.
- ▶ Μη ρίχνετε ακαθαρσίες και σκουπίδια μέσα στο δάσος.
- ▶ Μην κάνετε άσκοπους θορύβους.

Για οποιοδήποτε επιπρόσθετες πληροφορίες επικοινωνήστε με τον Δασικό Σταθμό Κόρνου στο τηλέφωνο 22532620, ή τη Δασική Περιφέρεια Λευκωσίας, Λάρνακας, Αμμοχώστου, στο τηλέφωνο 22403739 ή τα Κεντρικά Γραφεία του Τμήματος Δασών στο τηλέφωνο 22805528.

Δάσος Σταυροβουνίου

Τυπώθηκε σε ανακυκλωμένο χαρτί

Γ.Τ.Π. 198/2014 – 2.000
Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών
Εκτύπωση: Printco Ltd

Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων
και Περιβάλλοντος
Τμήμα Δασών
www.moa.gov.cy/forest